НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Україно моя вишивана:

етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, присвяченої Всесвітньому дню вишиванки

16 травня 2024 р.

(електронне видання)

Київ
Педагогічна думка
2024

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

«Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки»

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції,

присвяченої Всесвітньому дню вишиванки

16 травня 2024 р.

(електронне видання)

За загальною редакцією Н. Богданець-Білоскаленко

Київ
Грамота
2024

Виховання через вишиванку є одним із способів збереження та підтримки української культури і традицій. Вишиванка не лише національний символ України, але й має глибокі історичні та культурні коріння, пов'язані зі звичаями та обрядами наших предків. Виховання через вишиванку може включати навчання дітей різних технік вишивання, демонстрацію різноманітних вишиванок, знайомство з історією та значенням вишиванки для українського народу. Також, носіння вишиванок може стати частиною національної традиції та сприяти збереженню національної самобутності та ідентичності [5].

Проте, важливо пам’ятати, що виховання через вишиванку не є єдиним способом збереження та розвитку української культури. Українська культура має багато інших аспектів, таких як мова, музика, танці, кулінарія, література тощо, які також можуть бути включені в процес виховання. У старшому шкільному віці пріоритетними рисами ціннісного ставлення до Батьківщини є відповідальність і дієвість. Старшокласники не лише ідентифікують себе з українським народом, але й прагнуть жити в Україні, пов’язати з нею свою долю, служити Вітчизні на шляху її національного демократичного відродження; працювати на її благо, захищати її; поважати Конституцію України і дотримуватися законів; бережно ставитися до етнокультурної спадщини народів України; володіти рідною та державною мовою; визнавати пріоритети прав людини, поважати свободу, демократію, справедливість.

Література

1. Національне виховання учнівської молоді. К.: Шкільний світ, 2022.115 с.
2. Ціннісне ставлення до суспільства та держави. Виховні заходи. 5-8 класи. К. : Шкільний світ, 2022. 135 с.
3. Бондаренко Г. Краєзнавча освіта – важливий аспект виховання патріота і громад Янина / Педагогичный пешку. 2003. № 4 (40). С. 73-76.
4. Ганусенко Н.І. Шкільні музеї : посіб. для вчителя. К. : Радянська школа, 1991.111 с.
5. Камінська В.Педагогічні аспекти організації діяльності музею *ЗНЗ Педагогічний пошук*. 2023. № 4 (64). С. 40-42.

Лариса Йовенко,
доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
e-mail: yovenko310@ukr.net

Наталія Осіпенко,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, член Національної Спілки майстрів народного мистецтва України.
e-mail: n.s.osipenko@udpu.edu.ua

УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ОДЯГ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ

З-поміж усіх духово-матеріальних досягнень народу найбільшим неоціненним скарбом донині залишається українське традиційне вбрання, серед якого особливе місце займає дитячий одяг. З цього приводу на думку спадає проникліва сентенція І. Мойсеїва, в якій він акцентує увагу на тому, що «одежина – храм душі».

Питання дитячого вбрання привертало до себе погляди багатьох науковців, зокрема М. Грушевського, Н. Заглади, М. Махнія, Г. Маковій, І. Мойсеїва, В. Скуратівського, Р. Свириди, Г. Стельмащук, П. Чубинського та ін.

Характерною особливістю народного підходу до дитячого вбрання є те, що від народження і до появи першої власної сорочки немовля постійно супроводжував одяг батьків. Як стверджує Г. Маковій, новонародженого закутували в батькову сорочку, «щоб батько дитя любив» [2, с. 4].

Павло Чубинський у своїх етнографічних розвідках подає опис поліського звичаю, що побутував у XIX столітті: новонародженого хлопчика сповивали в сорочку батька, а дівчинку – у материну, розрізавши її попередньо в трьох місцях. При цьому в рукавах зав'язували шматок печини, вугілля та дрібну монету [7]. Ці звичаї і пов'язані з ними магічні дії, на нашу думку, мали призвичаїти нову людину до роду, сім'ї, оселі, рідного вогнища.

Родильні обряди, де використовували одяг батьків, зокрема прийняття або сповивання (загортання) у нього новонародженого, також можна вважати першим актом залучення нового члена спільноти до соціального та етнічного середовища майбутнього проживання. Звичай використання поношеного одягу та тканини для дітей має й деяке практичне значення, адже він вважався не таким «небезпечним» для шкіри немовляти, оскільки був «м'яким», комфортнішим для ніжного дитячого тіла.

Хр. Ящуржинський наводить такий приклад застосовування одягу батьків в дитячих обрядах: «Під час першої купелі дівчинки на спід стелили поли з татової сорочки, «аби довго не засиджувалася в дівках», якщо хлопчика – мамин станок від сорочки, «аби добру дружину Бог послав» [9, с. 98].

Вважалося, що поки дитина не хрещена не варто використовувати шитий одяг, тому немовлят загортали у пелюшки з батькових чи маминих сорочок.

Серед перших особистих речей немовляти центральне місце займало дароване під час хрещення «крижмо», яке, власне, було відрізом білого полотна. Пізніше з крижма могли пошити сорочечку або дбайливо зберігали у скрині.

Як свідчать дослідження, традиційно від народження дітей сповивали: «Ретельно запеленане немовля туго перев'язували згори до низу повивачем, обов'язково випрямляючи його ніжки й ручки. Мінімальна кількість компонентів одягу немовляти (пелюшка й повивач, зрідка шапочка). Хлопчики й дівчатка сповивалися однаково» [5, с. 115].

Припиняли пеленати дитину упродовж періоду від 6 тижнів до (інколи) півроку. Ця суттєва зміна в одязі була пов'язана чи навіть програмувалася першою зміною в мобільних можливостях малюка – умінням сидіти. До 3-4-х років буденний одяг дитини складався з мінімальної кількості компонентів. Зазвичай і взимку, і влітку єдиною одежиною і для хлопчиків, і для дівчаток була сорочечка.

Про особливість крою першої сорочечки дитини пише Н. Заглада: «Це був балахон без рукавів. Як правило, на перегнутій навпіл тканині робили отвір для голови, бокових швів не було, рукави не моделювалися [1, с. 79]» .

У дослідженні Г. Маковій «Затоптаний цвіт» подибуємо, що першу дитячу сорочку, яка носилася до дев'ятирічного віку, називали «льоля». Авторка пояснює символіку вишивки на ній так: «На льолі подолині вишивали білими нитками ялички, би добре дитя росло, би силу мало. Льолю не можна було підперезувати, би не боліло усередині. І льоля ніколи не мала комірця, би розвійною не була дорога. Першу сорочку дитині обов'язково коло пазушки вишивали синім шовчиком: кілька хрестиків – на чисте, щасливе, присвячене Богу життя. Від дев'яти до дванадцяти-тринадцяти років шили сорочки з гуляром – невисоким комірцем-стоячком. Гуляр обов'язково

оздоблювали вишивкою, «аби швидше до людей дорослі та люди поміж себе приймали»» [2, с. 101].

Дитяча льоля ввійшла в народну мудрість як символ першого важливого здобутку в житті: «Льон росте у полі – будуть гарні льолі», «Хоч у одній льолі, аби до любові», «Як буде доля, то й буде і льоля» [4, с. 112]. У ніжну льолю вбралось вранішнє сонечко у Т. Шевченка: «Неначе ляля в льолі білій, Святеє сонечко зійшло» [8, с. 79].

Повір'я, пов'язані з одяганням і носінням сорочки, є дуже живучими і збереглися до наших днів. Зокрема, на Уманщині вірили, що одягнута навиворіт натільна сорочка – вірна ознака неприємностей. Особливо це стосувалося дітей: «Одягнув вивернуту сорочу – будеш битий». В інших регіонах України бувало, що сорочку спеціально одягали навиворіт від зурочення. На Волині побутував звичай одягати на дитину «довгу сорочку». Коли малюк уже впевнено ходив, йому одягали щосуботи чисту сорочку, а от в понеділок робити це вважали за гріх. На Полтавщині вірили, що одягати чисту сорочку в неділю зранку – то для Бога, вдень – для людей, а після заходу сонця – для нечистого. Але дітям до року робили це в суботу: «бо буде краще рости». Нова сорочка для дитини не лише «позначала» недільні та святкові дні, але виконувала функції обрядового костюма. На Поділлі одяганням нової сорочки супроводжувався обряд першого обтинання волосся – «пострижини».

Форма сорочки нагадувала містичну для наших пращурів фігуру – квадрат: повністю закритий простір, що захищає свого господаря від негативного впливу оточуючих. Незшиті частини цього квадрату орнаментувалися обереговими візерунками. Цікаво, що поділ сорочки – найменш орнаментований серед її частин, що за версією І. Мойсєїва, вмотивовується довірою до матері-землі, відкритістю до природно-архаїчного низу, «втягуванням» під купол спідниці родючості рідної землі. Зав'язка сорочки, на думку вченого, захищає людське тіло від доступу негативної енергетики [6, с. 16].

Історико-етнографічні дослідження свідчать, що в традиційній українській культурі статус «дорослості» серед українців був невідривним від участі в трудових процесах. У зв'язку з виконанням певного виду робіт діти переходили на дорослий одяг. Ще у середині XIX століття в Україні носіння справжніх штанів вважалося ознакою соціально-вікової зрілості: їх одягали парубки лише після 15 років. Щодо

заміжніх жінок існувала вимога носити плахти повсякденно, тоді як для дівчини це вважалося необов'язковим. У деяких регіонах України незасватана дівчина могла спідницю не носити.

Українська вишивана сорочка стала символом національного руху, пережила радянську спробу знецінювання, набувши нового змісту – відродження. У роки незалежності традиційний український вишитий одяг поступово набирав популярності, перейшов із розряду простого вбрання до категорії «модні речі». Вишиванка як тренд почала використовуватися в багатьох країнах. У ній з'являються родини відомих культурних діячі, зірки кіно та шоу-бізнесу, ведучі, політики, президенти.

У роки повномасштабного вторгнення символом запеклої битви за національну ідентичність став однострій українських військових. У наш час українська вишиванка – це «піксель» воїна ЗСУ, що вже ввійшов в історію.

Нині вишита дитяча сорочечка-льоля все більше користується попитом як чудовий подарунок, тому молоді батьки дбають про її доручення до гардеробу своїх немовлят. Найціннішою є ручна іменна сорочечка, вишита вручну для малечі. Автором цього тренду стала Н. Осіпенко – майстриня з Умані, кандидатка педагогічних наук, викладачка українознавства УДПУ імені Павла Тичини. Творчий процес майстрині щодо виготовлення іменного обрядового дитячого вбрання розпочався в 2005 році і триває дотепер. Першу іменну вишивану сорочечку вона вишила для дівчинки Насті Побірченко з Умані на крамному полотні бавовняним муліне біло-рожевих кольорів стебловими візерунками та доповнила оздоблення ручним мереживом. Нині серед щасливих власників оригінальних виробів Володя Новаківський, Дмитро Йовенко, Наталія Денисюк, Софія Терешко, Олександра Петриченко, Іван Санівський, Олександр Кучеренко та ін. Іменна сорочка Наталії Осіпенко містить архаїчні символи, обереги, орнаменти, що спрямовані на забезпечення довгого, щасливого життя новонародженого у достатку і пошані до власних традицій. Вона оздоблена датами народження, хрещення та ініціалами дитини.

Окрім вишиваної сорочечки майстриня готує вишиване стилізоване крижмо. Н. Осіпенко майстерно прикрашає це обрядове полотно вишиваними оберегами, які символізують Рід, Дерево Роду, щасливе батьківство та материнство, важливість дітонародження.

Справжніми шедеврами стали обрядові сорочечки для Василя Василенка і Василини Богомаз, у яких символічно втілилася ідея незламності величного українського народу під час російсько-української війни. Малята теж стали своєрідними символами вічності нашого українського роду, адже іменне вбрання множить у сотні разів силу супротиву!

Сорочечки виконані давньою технікою штапівка, візерунок нагадує різдвяного павука – давнього оберегу із соломи, якого також майстерно виготовляє Н. Осіпенко. «Саме в цей час мої вишивальні павучки набираються неймовірної сили задля продовженнях українського роду і традицій», – зауважує вишивальниця.

Льолі викохувалися на коноплях червоними і чорними нитками. Майстриня зшиває дитячий одяг виключно кольоровими нитками за допомогою техніки змережування «черв'ячок». Такий шов, за народними уявленнями, не пропускав чужої енергії, надійно оберігав дитину від хвороб і зурочень. Низ одягу та плечі, які вважалися центром сили, оздоблено спеціальними орнаментами-оберегами, що традиційно розміщувалися й навколо шиї – центру волі та розрізу пазухи – сердечного центру.

Неодмінним символом на дитячих іменних сорочках Н. Осіпенко є вишивана лиштвою восьмикутна зірка, яка часто зустрічається в українському декоративно-прикладному мистецтві. В українській народній термінології ця зірка називається «повна рожа» (розквітла троянда), що означає Бога, Сонце, Зірку, під якою ми народилися, а також Рік-Коляду. Повна рожа є популярним мотивом на чоловічих та жіночих сорочках, а надто дитячих. На думку, майстрині, зорі – найперше, що варто вишивати нашим дітям. Багатозір'я поширене на подільських рушниках.

Ідеальна гармонія повної сім'ї та важливість продовження роду людського оспівується у фольклорі. Наприклад, у колядках:

Ясен місяць – пан господар,

Красне сонце – жона його,

Дрібні зірки – то їх дітки.

Використання обрядового іменного вбрання започатковує найкращі сімейні традиції, виховує повагу до національної культурної спадщини та моральні чесноти особистості. Зберігаймо, вивчаймо, передаваймо у спадок нащадкам найкращі вишивані традиції нашого народу! Україна переможе!

Література

1. Заглада Н. Побут селянської дитини : Матеріали до монографії с. Старолісся. К., 1929.180 с.
2. Маковій Г. П. Затоптаний цвіт : народознавчі оповідки. К. : Укр. письменник, 1993. 205 с.
3. Мойсєїв І. Храм української культури: (Філософія семіосфери). *Від черевиків до бриля*. К., 1995. С. 88–97.
4. Номис М. Українські приказки, прислів'я і таке інше. Київ : Либідь, 1993. 765 с.
5. Українська родина: родинний і громадський побут / Упорядник Лідія Орел. К., 2000. 424 с.
6. Хрестоматія з українського дитинознавства. Укл. Йовенко Л. І. Умань : ПП Жовтий, 2011. 156 с.
7. Чубинский П. П. Труды этнографической экспедиции, 1877. 473 с.
8. Шевченко Т. Повне зібр. тв. : У 12 т. К., 2003. Т. 2. 784 с.
9. Ящуржинський Хр. Повір'я і обрядності родин і хрестин. *Киевская старина*. 1893. Т. XLII. С. 75–83.

Любомира Ілійчук,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника,
e-mail: liubomyra.iliichuk@pnu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Освіта є фундаментальним соціально-культурним пластом, що визначає напрямок ідеологічного, економічного та політичного розвитку суспільства, а також його безпеку. У сучасних умовах, коли Україна бореться за своє місце у союзі демократичних країн, особлива увага надається світоглядній освіті, що базується на етнокультурних і національних цінностях [2, с. 73]. За цих умов важливою метою освіти стає збереження, примноження національного досвіду, традицій і етнокультурних надбань українського народу. З цього погляду, освітній процес насамперед має нести етнічні та культурні цінності людства, що стає актуальним за умов стрімкої інформатизації освітнього процесу та міждержавної інтеграції світового співтовариства.

Соціокультурна, політична та освітня ситуація в Україні відзначається зростанням етнічної ідентичності, своєрідним ренесансом етнічної самоідентифікації і національної самосвідомості. Важливо зазначити, що негативні наслідки глобалізації й міжнаціональних комунікацій можна скоригувати шляхом впровадження етнокультурного компонента в суспільну свідомість. Безумовно, що освіта має бути національною за змістом і характером, а її метою є виховання особистості як суб'єкта культурно-історичного процесу. Відтак одним із ключових

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО …….. 3
Ольга Анікєєва ……. 6
Досвід формування етнокультурної компетентності молодших школярів
Вікторія Атаманчук ……. 9
Філософські параметри української вишивки
Надія Бабій……. 11
Адаптація творів народного мистецтва для людей із вадами зору. Досвід створення тифлографічних макетів для музейних колекцій
Василь Балушок, Марина Олійник……... 14
Вишита сорочка українців: спростування деяких фейків через екскурс у письмові згадки
Людмила Березовська…….. 17
Формування етнокультурної компетентності у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти
Валентина Богута……. 21
Формування української ідентичності дітей молодшого шкільного віку засобами народнопісенної творчості
Наталя Богданець-Білоскаленко……... 23
Формування культурної компетентності в профільній школі на уроках літератури
Алла Бойчук…….. 25
Національно-культурні аспекти при викладанні іноземної мови у ЗВО
Ірина Букрєєва…….. 27
Формування національної ідентичність засобами традиційних та сучасних українських символів
Марина Василик……... 30
Вишивання як вид декоративно-прикладного мистецтва та його вплив на національно-патріотичне виховання молоді
Алла Владимирова, Ірина Поліщук……. 32
Естетико-терапевтичний потенціал української народної пісні в закладах дошкільної освіти
Олександр Воробець…… 34
Виховний потенціал вишиванки на уроках української мови у 5-6 класах
Оксана Галайчук…….. 37
Образ вишитої сорочки в українських колядках та щедрівках
Олександра Гандзюк…… 40
Специфіка формування етнокультурної компетентності здобувачів освіти
Катерина Гораш…… 42
Методи формування етнокультурної компетентності у здобувачів вищої освіти
Віталій Городецький…… 45
Трансформація гуцульських традиційних прикрас до національного одягу

Олена Горошкіна……..
Соціокультурний аспект навчання української мови в профільній школі 48
Катерина Гоцуляк……. 49
Національно-патріотичне виховання здобувачів фахової передвищої освіти в умовах воєнного стану
Валентина Грещук…… 51
Формування етнокультурної компетентності здобувачів освіти засобами поетичного тексту
Марія Грицан, Віра Мандич, Галина Микитюк…… 54
Основні чинники формування етнокультурної компетентності здобувачів освіти
Людмила Давидюк, Анжела Мельник…….. 58
Формування етнокультурної компетентності учнів 5-6 класів у процесі вивчення етики
Наталія Дічек……. 60
Григорій Ващенко і українська ідея національного виховання
Віолетта Дутчак…… 65
Символіка у концертних виступах українських митців в умовах еміграції упродовж ХХ – початку ХХІ століть
Інна Дутчак…… 69
Мірра Костишина – дослідниця Буковинського традиційного костюма
Наталія Загоруйко…… 72
Орнаментальна символіка українського вишиваного рушника
Тетяна Зазуляк…….. 75
Формування творчо-активної особистості здобувачів мистецьких спеціальностей фахової передвищої освіти на засадах компетентнісного підходу
Світлана Замрозевич-Шадріна…….. 77
Символіка української вишиванки
Вікторія Звєкова…… 79
Виховання ціннісного ставлення особистості до українського народу, батьківщини, держави та нації
Лариса Йовенко, Наталія Осіпенко……... 81
Український дитячий одяг: історія і сьогодення
Любомира Ілійчук…… 87
Формування етнокультурної компетентності особистості в контексті глобальних і етнонаціональних викликів
Анастасія Каплієнко……. 89
Корекційний потенціал українського фольклору на заняттях з дітьми з мовленнєвими порушеннями
Ганна Карась…….. 92
Тема вишиванки у вокально-хоровій музиці івана фіцаловича як компонент національно-патріотичного виховання молоді
Олександра Качмар, Ірина Зінькова……. 94
Український колорит у творчості Едгара Дега

Наталія Кирста, Марія Іванків…….. 98
Особливості формування ціннісного ставлення до України дітей дошкільного віку у період війни
Марія Клепар, Олександр Чінчой…… 101
Вишиванка – символ єдності і код нації українського народу
Михайло Ковальчук, Оксана Ковальчук…… 104
Національний одяг як засіб образної характеристики персонажів у прозі Марка Черемшини
Алла Кожевнікова, Маргарита Воровка…….. 107
Національно-патріотичне виховання особистості майбутнього вчителя: етнокультурний аспект
Олександр Кривенко…… 111
Українська народна вишивка як засіб виховання духовно-моральних цінностей у студентів закладів вищої освіти
Оксана Кудря……. 114
Вишивка в констексті національних традицій українського народу: варіанти наукових проєктів
Світлана Кулічова, Інна Колот…….. 117
Вишита сорочка – оберіг для кожного українця
Віолетта Лаппо…… 119
Гуцульська етнокультура – чинник патріотичного виховання учнівської молоді
Галина Лемко…… 121
Українські національні символи як основа смисложиттєвих цінностей особистості
Людмила Ликтей…… 124
Реалізація та впровадження системи національно-патріотичного виховання шляхом застосування різноманітних форм роботи на заняттях мовно-літературної освітньої галузі знань
Наталія Литвин, Дарія Нижник……. 126
Нетипова поведінка травмованої війною української жінки у п'єсі Неди Неждани "Otvetka@ua"
Інна Любченко, Олександра Сажієнко……. 129
Формування етнокультурної компетентності здобувачів початкової освіти засобами краєзнавства
Тетяна Мачача…… 132
Розвиток етнокультурної компетентності здобувачів базової середньої освіти в процесі вивчення технологій української вишивки
Зоя Митяй…… 135
Проєктні технології на уроках української мови в умовах нової української школи
Оксана Мондич……. 138
Творчий розвиток дітей з особливими потребами в інклюзивному просторі
Тетяна Назаренко……. 142
Формування в учнів закладів загальної середньої освіти етнографічної компетентності на уроках географії

Олександра Огринчук……. 145
Формування етнокультурної компетентності здобувачів освіти
Марина Олійник……... 147
Вишивання і війна: від досвіду ольги бачинської до сучасних орнаментів перемоги
Марія Оліяр……... 150
Народне декоративно-прикладне мистецтво як засіб естетичного виховання молодших школярів
Ільдіко Орос, Олена Біда, Антоніна Чичук……. 153
Зміст громадянської відповідальності особистості у системі виховної роботи освітнього простору
Тарас Паска, Андрій Паска……. 155
Формування патріотизму та національної ідентичності студентів засобами музейної педагогіки
Maryna Pavelchuk…….. 158
Ways of forming students' cultural competence in art education
Любов Пена…… 160
Вишивковий світ Дмитра Пожоджука
Лариса Петренко……... 163
Освіта як передумова формування громадянина
Оксана Поясик…….. 166
Симфонія гірських рік: життя та ремесло бутинарів у Карпатах
Оксана Рись……... 168
Популяризації вишиванки серед здобувачів освіти
Галина Русин, Лариса Наконечна……. 170
Національна свідомість як складова національного виховання особистості
Олена Рутковська……. 173
Виховання в учнів національної самосвідомості при вивченні української вишивки одягового призначення
Діана Сабол…… 174
Народно-прикладна творчість як засіб патріотичного виховання молоді
Юліанна Сергійчук..... 177
Роль вишиванки у формуванні патріотизму здобувачів освіти в закладах загальної середньої освіти Закарпаття
Леся Семчук…….. 179
Реплікація – актуальний спосіб збереження регіональних художньо-конструктивних ознак традиційної української вишитої сорочки
Богдан Тимків…… 182
Методи й умови формування етнокультурної компетентності студентів ЗВО
Лідія Тимків……... 185
Особливості діагностики і формування етнокультурного потенціалу студентів – майбутніх соціальних працівників
Ірина Товкач…….. 187
Майбутнім педагогам про українську вишиванку як символ утвердження українства у світі

Олена Фідкевич…… 191
Формування уміння читання з розумінням на уроках літературних курсів у 7-9 класах закладів загальної середньої освіти
Марія Чепіль…… 197
Руханка як засіб фізичної культури в НУШ
Інна Червінська…… 199
Етнокультурна спадщина регіону українських Карпат як чинник формування ціннісних орієнтацій зростаючої особистості в умовах воєнної доби
Ольга Черсак, Ольга Молодій…… 202
Різновиди жанрів у ансамблевому виконавстві
Антоніна Шевчук..... 207
Мистецько-творчий вектор впровадження технології ціннісно-дієвого ставлення дітей до української вишиванки
Лариса Шевчук…… 209
Навчання української мови як державної: ознайомлення учнів з регіональними особливостями вишиванки
Людмила Шкребтієнко…… 211
Образ рідного слова у патріотичному вихованні дошкільника
Уляна Кецик-Зінченко …… 213
Формування етнокультурної компетентності студентів на заняттях з англійської мови

«Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки»

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції,

присвяченої Всесвітньому дню вишиванки

16 травня 2024 р.

(електронне видання)

За загальною редакцією Н. Богданець-Білоскаленко

Видавництво «Грамота»,
вул. Паньківська, 25, оф. 13, м.Київ, 01133.
тел./факс: (044) 253-98-04
info@gramota.kiev.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК №341 від 21.02. 2001 р